

Poruchy učení

- heterogenní skupina obtíží, které se projevují při osvojování a užívání řeči, čtení, psaní, naslouchání a matematiky
- obtíže mají individuální charakter
- mají řadu společných projevů
- neprojevují se pouze v oblasti, kde je defekt největší

Další projevy:

- poruchy řeči
- pravolevé orientace
- prostorové orientace
- obtíže v soustředění
- nedostatečná úroveň zrakového, sluchového vnímání

Dyslexie – porucha čtení

- postihuje rychlost čtení
- správnost
- porozumění čtenému textu

Dysgrafie – porucha psaní

- postihuje úpravu písemného projevu
- osvojování jednotlivých písmen
- spojení hláska - písmeno

Dysortografie – porucha pravopisu

- projevuje se specifickými dysortografickými chybami
- negativně ovlivňuje i proces aplikování mluvnického učiva

Dyskalkulie – porucha matematických schopností

- postihuje operace s čísly
- matematické představy
- prostorové představy při práci s čísly i při geometrii

Méně často se setkáváme s:

- dyspexií (porucha kreslení)
- dysmúzií (výpad schopností v oblasti hudby)

Řeč dětí s poruchami učení:

- narušení gramatické a syntaktické stránky řeči
- poruchy sluchového vnímání – snížená schopnost rozlišování hlásek
- menší slovní zásoba
- nepřesnost v užívání pojmů
- obtíže se zapamatováním a vybavováním
- komolení slov

Specifický logopedický nález – projevy:

- artikulační neobratnost
- specifické asimilace

Jazykový cit (jazyková, lingvistická kompetence)

- schopnost dítěte více či méně přesně zvládat mluvnická pravidla bez teoretického osvojení
- zkoušky jazykového citu pro předškolní věk a 1- 5 ročník ZŠ
- jazykový cit lze rozvíjet řečí
- následně čtením

Příklady úkolů ze zkoušek jazykového citu pro předškolní věk:

- červená míč, červený míč, červené míč
- tvůj auto, tvá auto, tvé auto
- věra včera bruslila. Věra včera bruslily. Věra včera bruslilo

Příklady úkolů ze zkoušek jazykového citu pro 1 – 5 roč.:

- V slánce je sůl. V polévce je mnoho.....
- Máme doma kotě. Hrajeme si rádi s.....

Ke zlepšení zvukové stránky řeči přispívá:

- správný mluvní vzor
- důraz na klidnou a plynulou mluvu
- cvičení jemné motoriky a oromotoriky
- cvičení sluchového vnímání
- dechová cvičení
- hry, v nichž je dítě motivováno ke správné výslovnosti (Na televizního hlasatele....)
- nelze doporučovat nácvik jazykolamů

Rozvíjení obsahové stránky řeči:

- vyhledávání protikladů (vysoký-nízký)
- vyhledávání pojmů nadřazených (jablko, hruška....t.j. ovoce)
- vyhledávání pojmů podřazených (nábytek – tj. stůl, židle....)
- tvoření vět, které jsou charakteristikou sledovaného předmětu (tabule je černá....)
- zpřesňování významu slov
- vyprávění dle obrázku

Doporučená literatura:

- Matějček: Dyslexie – specifické poruchy čtení
- Pokorná: Jak poznáme sklony dítěte k dyslexii, dysgrafii, dyskalkulii
- Pokorná: Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení
- Sindelarová: Předcházíme poruchám učení
- Zelinková: Poruchy učení
- Sborníky specifické poruchy učení a chování